

Zygmunt Perz

"La liberté", R.-M. Mossé-Bastide, Paris 1966 : [recenzja]

Collectanea Theologica 37/2, 213

1967

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Studia teologiczne, które składają się na dwie pozostałe części publikacji, są właściwie praktycznym zastosowaniem przedstawionych poprzednio założeń odnowy w dziedzinie teologii moralnej, z szczególnym uwzględnieniem metody historycznej i zwróceniem uwagi na różnice w znaczeniu tych samych terminów dawniej a dziś.

Pod tym kątem widzenia autor podejmuje zawsze aktualne zagadnienie szczęścia, cnoty i źródeł moralności, zwłaszcza celu, jak również znaczenie terminu „spekulatywny”. Prawie połowę publikacji zajmują obszernie i ciekawe studium na temat nadziei.

Wydaje się, że zamierzeniem autora jest ukazanie możliwości odnowy teologii moralnej po linii tradycji tomistycznej przy wykorzystaniu metody historycznej w odczytaniu właściwej myśli etycznej św. Tomasza.

Omaawiana publikacja Pincaersa ukazuje czytelnikowi w sposób interesujący i zarazem przystępny współczesną problematykę teologiczno-moralną. Z uwagi zaś na jej inspirujące znamiona może przyczynić się do pobudzenia badań teologicznych w duchu odnowy teologii moralnej.

KS. ZYGMUNT PERZ SJ, WARSZAWA

R.-M. MOSSÉ-BASTIDE, *La liberté*, Paris 1966, Presses Universitaires de France, s. 122.

Monografia R.-M. Mossé-Bastide na temat wolności ukazała się w serii „Initiation Philosophique”, posiada więc charakter wprowadzenia do zagadnienia wolności. Chodzi w tym wypadku o wolność w znaczeniu wolności woli, a więc o zagadnienie zawsze aktualne i żywo dyskutowane. Autor naświetla problematykę wolności woli w oparciu o cytaty z dzieł wybitnych przedstawicieli filozofii nowożytnej, takich jak: Leibniz, Spinoza, Kant, Descartes, Bergson, Sartre i inni. Nie tylko analizuje ich poglądy, ale również wnikliwie ocenia. Przeprowadza krytykę determinizmu, wykazuje brak różnych systemów przemawiających za wolnością woli, wreszcie sam opowiada się po stronie jej wolności w duchu filozofii Jean Naberta. Można powiedzieć, że jest to teoria wolności o charakterze dynamiczno-progresywnym, zabarwiona irracjonalnie.

Opracowanie niewielkich rozmiarów, napisane żywo, posiada również tę zaletę, że w przystępny sposób roztacza przed czytelnikiem trudną problematykę z całym jej bogactwem i zarazem wdraża do filozoficznego myślenia. Uczy po prostu myśleć, myśleć poprawnie i krytycznie. Z punktu widzenia zaś życia moralnego oddziałuje mobilizująco na czytelnika.

KS. ZYGMUNT PERZ SJ, WARSZAWA